

Raziskovalna naloga

Drugačnost otrok v Afriki

AVTORICI:

Anja Majger in Janja Stvarnik
(učenki 9. razreda)

Osnovna šola LJUBEČNA

Marec 2006

MENTORICA:

Nina Križanec

Kazalo

STRAN

1 POVZETEK	2
2 UVOD	3
2.1 Namen naloge	3
2.2 Opredelitev teme in hipoteze	4
2.3 Raziskovalne metode dela in pripomočki	5
3 TEORETIČNI DEL	6
3.1 Dejstva	6
3.2 Afrika	7
3.3 Edirisa	8
3.3.1 Sponzoriranje otrok	8
3.3.2 Vrtec in šola	10
3.3.3 Bivališča, hrana in prosti čas	14
3.3.4 Zdravje	18
3.4 UNICEF	21
3.5 Live 8 in Live Aid	24
3.5.1 Live Aid	25
3.5.2 Live 8	26
3.5.3 G8	27
3.5.4 Bob Geldof	27
4 RAZISKOVALNI DEL	28
4.1 Potek in metode dela	28
4.2 Anketa	28
4.2.1 Predstavitev ankete	30
4.2.2 Povzetek ankete	34
5 ZAKLJUČEK	35
6 VIRI IN LITERATURA	38
7 ZAHVALA	39

1 Povzetek

Svet je razdeljen na revni in bogati del. Medtem ko so nekateri tako bogati, da niti svojega denarja ne morejo prešteti, drugi nimajo hrane, da bi preživali. Najina raziskovalna naloga govori o načinu življenja otrok, ki živijo v revnih predelih Afrike, še posebej Ugande. Otroci so povečini sirote, saj so jim starši umrli zaradi virusa HIV. Redko komu uspe dokončati osnovno šolo, saj kljub temu da je osnovna šola brezplačna, nimajo denarja, da bi si kupili uniformo, zvezek in svinčnik. Imajo eno obleko, vsak dan pa jedo enako hrano. V povprečju imajo starši osem otrok, povprečna življenjska doba pa je 40 let. Do zdravniške oskrbe je težko priti, saj so zdravniki ponavadi v mestih, do katerih je po nekaj ur hoje.

Organizacija Edirisa, ki jo je ustanovil Slovenec Miha Logar, se nahaja ob jezeru Bunyonyi v Ugandi, in si prizadeva, da bi tamkajšnjim otrokom omogočili vsaj osnovnošolsko izobrazbo. S svojimi projekti se na različne načine trudijo otroke naučiti, da bi se lahko kasneje sami preživljali in da bi živeli dostojno življenje.

2 Uvod

V oktobru v tednu otroka se je na naši šoli ves teden odvijal program, povezan s strpnostjo in drugačnostjo. Delali smo po razredih in nekateri so raziskovali rasizem, drugi odnos do živali, tretji so predstavili svoja dva sošolca, ki sta iz Albanije, naš razred pa je poslušal predavanje o Ugandi. Razvili smo močno debato in zanimalo nas je, kako so ugandski otroci drugačni od nas. Vendar tu nismo mislili le barve kože. Spoznali smo, da je razlika v načinu življenja ogromna. Medtem ko mi zjutraj ne vemo, kaj bi oblekli, si oni oblečejo edino obleko, ki jo imajo, njihova hrana je vsak dan enaka. Srečni so, če lahko hodijo v osnovno šolo in še bolj, če jim jo uspe dokončati. Nimajo igrac, šolskih potrebščin, veliko jih je tudi sirot. Pretreseni od dejstev, ki smo jih slišali, in fotografij, ki smo jih videli, se je naš razred odločil, da bomo za ugandske otroke zbirali oblačila in šolske potrebščine. Pridružili so se nam skoraj vsi razredi druge in tretje triade. Po nekaj mesecih zbiranja stvari in denarja za poštnino smo poslali sedem paketov, ostalo pa nam je še toliko denarja, da bomo tri leta sponzorirali dva otroka. S sošolko sva že prej zbirali članke iz revij, ki so govorili o ubogih afriških otrocih, ti dogodki v šoli pa so naju spodbudili, da sva se odločili še za raziskovalno nalogo.

2.1 Namen naloge

Na televiziji včasih vidimo strašne posnetke ljudi, najbolj pa seveda presunejo posnetki otrok, ki jim lahko prešteješ vsako kost. Grozno je videti, da so umazani, da se po njih pasejo muhe in da so zaradi sestradanosti prešibki, da bi jih lahko odgnali. Pojavijo se vprašanja, zakaj smo mi srečni, zakaj imamo zdrave družine, veliko oblek, zelo dobro smo zdravstveno preskrbljeni, zakaj se lahko šolamo in se počutimo varno, oni pa tega nimajo. Poraja se rahel občutek krivde, takoj zatem pa velika želja pomagati. Ampak kako? Kaj lahko midve, ki sva tudi še otroka, storiva?

Odločili sva se, da se najprej sami poučiva. Brali sva revije in iskali članke, povezane z afriškimi otroki. Gledali sva informativne oddaje ter brskali po internetu. Veliko informacij sva pridobili s spletne strani www.edirisa.org, saj je organizacijo Edirisa ustanovil Slovenec Miha Logar, ki že šest let živi v Ugandi med otroki in nama je lahko pomagal s podatki.

Zanimalo naju je tudi, koliko o problemih afriških otrok vedo najini sošolci, zato sva se odločili, da jih o tem povprašava.

Naslednji korak je materialna pomoč otrokom, ki smo jo izvajali preko šole.

Meniva pa, da takšna enkratna pomoč ni dovolj in da je potrebno izkoristiti dandanes tako močne medije in preko njih osvestiti ljudi, kaj se dogaja in jih prositi za pomoč. Prepričani sva, da bi nam uspelo, če bi pomagali vsi.

Namen najine raziskovalne naloge je izvedeti, kako živijo otroci v Afriki, še posebej pa se bova osredotočili na Ugando.

2.2 Opredelitev teme in hipoteze

Tema najine raziskovalne naloge je življenje otrok v daljni Afriki. Radi bi, da bi na naši šoli otroci vedeli kaj več o tem. Zato sva si postavili naslednje hipoteze, ki jih bova na podlagi raziskovanj lahko ovrgli ali pa potrdili.

- 1. hipoteza:** Večina otrok v državah v razvoju nima možnosti priti do pitne vode, zdravniške oskrbe, ustreznega bivališča, osnovne izobrazbe ...
- 2. hipoteza:** Veliko otrok v državah v razvoju je osirotelih, ker so jim starši umrli zaradi bolezni in nemožnosti priti do zdravstvene oskrbe.
- 3. hipoteza:** Veliko otrok v državah v razvoju izkoriščajo starši kot poceni delovno silo.
- 4. hipoteza:** Vsaj polovica otrok na naši šoli je seznanjenih z dejstvi, kakšne so razmere v kritičnih predelih Afrike ter povsod po svetu, kjer prevladujeta revščina in lakota.
- 5. hipoteza:** Ambasadorji, ki pomagajo otrokom, ki so pomoči potrebni, so večinoma zvezdniki, ki pa so obenem tudi donatorji.

2.3 Raziskovalne metode dela in pripomočki

Za ugotavljanje, ali najine hipoteze držijo ali ne, bova uporabili različne metode dela:

- S pomočjo literature, spletnih strani, ustnih ter drugih virov bova pridobili veliko podatkov na to temo.
- Z anketo bova anketirali učence 8. in 9. razreda naše šole, da bi izvedeli, koliko so seznanjeni s problemi, ki jih imajo otroci v Afriki.
- Naredili bova intervju z uslužbencem UNICEF-a, saj naju zanima, kako ta organizacija deluje.
- Napisali bova pismo otrokom v Afriko v angleščini in s tem bova stvari videli tudi z njihovega vidika.

S pomočjo interneta sva izbrskali kar nekaj podatkov in tudi srhljivih fotografij afriških otrok. Najin ustni vir je bil Miha Logar, Slovenec, ki živi v Ugandi. Uganda sicer ni med najbolj ogroženimi območji, kljub temu pa sva dobili podatke iz prve roke. Pogovarjali smo se po elektronski pošti.

Anketirali sva učence 8. in 9. razreda naše šole in si s tem pomagali z anketnimi listi.

Naredili sva tudi intervju z uslužbencem UNICEF-a. Izvedli sva ga kar po telefonu, nato pa sva jim ga poslali v pregled po elektronski pošti.

Otrokom smo s sošolci napisali več pisem, kjer smo se jim predstavili, povedali, kako živimo in podobno. Pisali smo v angleščini, poslali pa smo jih v Ugando, v vas Bufuka. Na žalost pisma še niso prispela, kaj šele, da bi lahko otroci odgovorili, zato njihovega vidika ne moreva predstaviti.

3. Teoretični del

3.1 Dejstva

Uslužbenci UNICEF-a so nama posredovali veliko statičnih podatkov, ki jih predstavljava kot dejstva.

Število vseh otrok na svetu je 2.2 milijardi, zelo zaskrbljujoče dejstvo pa je, da jih 1 milijarda (vsak drugi otrok) živi v revščini. 640 milijonov otrok živi brez ustrezne zaščite (eden od treh otrok), 400 milijonov otrok nima dostopa do čiste vode (eden od petih otrok), 270 milijonov otrok nima dostopa do zdravstvenih storitev (eden od sedmih otrok).

Več kot 121 milijonov otrok po vsem svetu, ki so osnovnošolske starosti, se ne šola, večina le-teh je ženskega spola.

Skupno število otrok, ki so umrli leta 2003, pred svojim petim letom, je 10.6 milijonov in večino teh smrti bi lahko preprečili. 3900 otrok umre na dan zaradi pomanjkanja dostopa do zdrave pitne vode in neustrezne zdravstvene oskrbe, letno: 1,4 milijarde.

Na leto bi lahko rešili 2.2 milijona otrok, če bi jim nudili ustrezno zdravstveno oskrbo (imunizacijo: cepiva).

V Jemnu, v Sudanu in Bangladešu se odstotek dojenčkov z nizko ali prenizko porodno težo giblje okoli 30 do 33 odstotkov. Odstotek otrok, starih pod pet let, ki imajo prenizko telesno težo in živijo v podsaharski Afriki, je 8 odstotkov, v severni Afriki pa 2 odstotka, kar je še vedno zelo veliko število.

V Zambiji je pričakovana življenjska doba (podatek iz leta 2003) 33 let, pred svojim petim letom pa je umrlo 82.000 ljudi. Na celem svetu je 15 milijonov otrok, ki so osiroteli zaradi virusa HIV ali AIDS-a. V podsaharski Afriki je 1.9 milijona otrok, okuženih z virusom HIV, so pa mlajši od 14 let.

Vsako leto po svetu trgujejo z 1.2 milijonoma otrok, število otrok, ki jih zlorabijo v več milijard dolarjev vredni seksualni industriji, je 2 milijona (enako kot število vseh otrok, ki živijo v Belgiji).

To je le nekaj zastrašujočih in skrbi vrednih dejstev, ki sva jih napisali, da bi nekaterim odprli oči, kako lepo življenje imajo in kako so lahko srečni, da sploh imajo možnost šolanja.

3.2 Afrika

Med 20 najrevnejšimi državami na svetu so skoraj vse afriške, le ena ni, to je Afganistan. Dve tretjini držav od 33, kjer vladajo izredne razmere, je afriških. Svetovna človekoljubna, humanitarna organizacija UNICEF več kot polovico (54 odstotkov) letnega proračuna usmerja v program za otroke v Afriki, čeprav tam živi le manj kot šestina svetovnega prebivalstva.

Slika 1: Lačni afriški otroci (vir: www.viewimages.com).

Razviti svet mora biti pripravljen bolj pomagati in več vlagati v pomoči potrebno Afriko in ji nameniti sredstva za humanitarno razvojno pomoč. Zelo veliko je razlogov, zakaj moramo pomagati in zakaj smo dolžni pomagati in niti enega proti, saj je tovrstna pomoč povsem razumen vložek v preživetje in izraz medčloveške solidarnosti ali kot dolžnost, saj smo nekoč ta kontinent in njegove prebivalce izkoriščali (suženjstvo, kolonije).

Zaradi teh dejstev o Afriki sva se odločili, da se bova osredotočili izključno na Afriko, oziroma na državo Ugando, v kateri deluje tudi organizacija Edirisa.

Slika 2: Sestradan črnski otrok (vir: www.viewimages.com).

3.3 Edirisa

V Ugandi je Slovenec Miha Logar ustanovil Ediriso, organizacijo, ki se ukvarja s šolstvom, informiranjem, umetnostjo in sponzoriranjem otrok. Center Edirise je ob jezeru Bunyonyi, ob tem jezeru pa se nahaja Osnovna šola Bufuka. Edirisa v jeziku rukiga, ki ga govori tamkajšnje pleme, pomeni okno in je bila ustanovljena zato, da bi vsi videli Afriko in da bi Afrika videla svet. Bufuka je vas, ki jo je močno prizadel aids, zato veliko starejših žensk skrbi za sedem in več osirotelih otrok.

3.3.1 Sponzoriranje otrok

Kdor želi sponzorirati otroka preko Edirise, svojo željo pošlje po elektronski pošti, izpolni obrazec, oni pa izberejo otroka, ki je trenutno najbolj potreben pomoči. Sponzorirati otroka pomeni, da mu letno pošlješ določeno vsoto denarja, ki je namenjena njegovemu šolanju, pošlješ pa mu lahko tudi oblačila, igrače, šolske potrebščine itd. Ta sponzorski program se imenuje

Edirisin afriški nasmeh; do sedaj ga podpira že čez 240 ljudi. Da so ljudje lahko prepričani, da gre denar v prave roke, prejemajo vsi podporniki fotografije »svojih« otrok, včasih pa tudi risbice. Prav tako lahko kdor koli Ediriso vedno tudi obišče. Naša učiteljica, obenem tudi najina mentorica, sponzorira deklico po imenu Christine. V reviji Horizont (2005, 68-71) je pisala o svojem prvem srečanju z deklico: *»... Nekega dne sem šla s kuharico Fabith mimo šole v času pouka, ko so tri dekleta maširala proti stranišču. »Christine,« sem pomislila, saj je bila deklica na las podobna punčki, ki jo podpiram. Ustavila sem jo in jo vprašala, če je Christine. Nič ni rekla, samo sramežljivo se je obrnila stran. Fabith sem rekla, da je to moja deklica. Fabith ji je nekaj rekla, Kristinca (kot ji pravim), pa se mi je vrgla okoli pasu ...«* Kasneje je deklico še večkrat obiskala in se spoznala tudi z njeno družino, na njeno žalost pa je bila deklica zelo sramežljiva: *»... verjetno so ji rekli, naj se lepo obnaša in je morda imela kakšen kompleks, saj ve, da ji jaz plačujem šolanje in obšolske dejavnosti. Večino časa je sramežljivo obračala glavo in ni ničesar rekla ...«* (Horizont, 2005, 68-71).

Poleg navadnega sponzoriranja otroka pa ima Edirisa še dva programa: Dvojni in Trojni nasmeh. Prvi je posebej namenjen učiteljem, saj bi v Edirisi radi učitelje izpopolnjevali in jih nasploh naredili bolj zadovoljne. Učitelji v Ugandi zaslužijo namreč borih 15.000 SIT na mesec in so zato zelo slabo motivirani za delo. Prihodke iz programa Trojni nasmeh pa bi radi v Edirisi porabili za obrok šolske malice, saj povečini šolarji in šolarke dobijo doma le en obrok.

Obstaja pa tudi program Skupinski nasmehi, kjer se lahko šolski razred, taborniški vod ali katera koli druga skupina odloči, da bo zbrala nekaj denarja in podprla otroka kot skupina.

3.3.2 Vrtec in šola

V vrtec v vasi Bufuka hodi okrog 100 otrok, starih štiri ali pet let. Njihov prostor je v cerkvi na vrhu hriba. Imajo štiri klopi, dolge približno dva metra in pol. Skoraj vsi sedijo tam, nekateri na tleh ali na opekah iz cerkve. V vrtcu poteka pouk, ki traja od devete do dvanajste ure. Učijo se črke, oblike in številke. Nekateri otroci imajo zvezke, drugi dobijo tablice. Proti koncu pouka gre nekaj fantov po veje grmovja. Drugi otroci gredo iz cerkve, fantje pa z vejami pometejo cerkev. Ostali zunaj po travi pobirajo majhne vejice in tako očedijo okolico. Nato jim učiteljica razdeli hrano, ki so si jo prinesli od doma. Na trati jo pojedjo, seveda vse z golimi rokami.

Pred kratkim so v Edirisi z dodatno finančno pomočjo lahko kupili stole in mize za otroke, prav tako pa nameravajo spremeniti učni načrt in ga bolj prilagoditi otrokom.

Slika 3: Edirisin vrtec v cerkvi (vir: Nina Križanec).

V vasici Bufuka šolo obiskujejo vsi otroci, veliko k temu pripomore seveda Edirisa. Vendar pa so v Afriki zelo velik problem potrebnosti. Čeprav stanejo le nekaj sto slovenskih tolarjev, si jih otroci ne morejo privoščiti, saj starši običajno nimajo dovolj denarja. Zaradi tega šolarji zelo varčujejo in ne pišejo v zvezke, če res ni nujno. Običajno imajo otroci samo zvezek in pisalo, tisti, ki pa obiskujejo višje razrede, uporabljajo pločevinasto peresnico, v katero shranijo ravnilo in podobne reči.

Slika 4: »Zvezek« v 1. razredu (vir: Nina Križanec).

V prvem razredu, kjer se učijo pisati, nimajo zvezkov in pišejo kar v pesek pred šolo. Zarišejo si črte, kakršne so v zvezku, nato pa prepisujejo s table, ki jo ven prinese učitelj. Nato čepijo na tleh in se učijo pisati.

Slika 5: Prvi razred se uči pisati kar na tleh (vir: Nina Križanec).

Večino šolskih potrebščin in pa tudi drugih stvari seveda dobijo po pošti, razni donatorji namreč pošiljajo pakete z različnimi priročnimi, uporabnimi stvarmi. Predmeti v šoli so zelo podobni našim. V Ugandi traja šolski dan od 8:30 do 16:30, vmes je en daljši odmor ter pavza za kosilo. V tem času se otroci povečini vrnejo domov, kjer imajo kosilo, saj večina šol hrane ne streže. Nižji razredi se po kosilu ne vrnejo v šolo, višji pa, vendar so popoldanske ure bolj sproščene. Ko bodo imeli v Edirisi dovolj sredstev, bodo začeli pripravljati preproste šolske obroke, ker večina otrok ne je več kot enkrat na dan.

Slika 6: Tretji razred v učilnici (vir: Nina Križanec).

Po končani osnovni šoli gredo na srednjo lahko samo tisti, ki jim uspe zbrati denar za šolnino. Naslednje leto naj bi se to v Ugandi spremenilo in srednja šola naj bi postala brezplačna. Vendar pa je Miha Logar tu skeptičen in se sprašuje, kje bo vlada dobila denar, saj ga še za osnovne šole ni dovolj. Zaposlitev je težko najti. Ena od možnosti, odprtih za revne ljudi, je postati učitelj. Če se samozaposliš, je to običajno šiviljstvo, lesarstvo, male trgovine. Na mesec povprečni ljudje z virom dohodka zaslužijo do deset tisoč tolarjev, morda dvajset tisoč.

3.3.3 Bivališča, hrana in prosti čas

Otroci v Ugandi živijo v preprostih, iz blata in lesa napravljenih hišah s pločevinasto streho. Prehrambene navade in vrsta hrane so predvsem odvisni od plemena. Vendar pa je raznolikost majhna, saj nimajo veliko na izbiro. V Bufuki jedo fižol, grah, zelje, kakšno drugo suho zelenjavo, krompir, sladki krompir in matooke (tako imenovane zelene banane).

Slika 7: Preproste hiše s pločevinasto streho v Bufuki (vir: Nina Križanec).

Otroci v Ugandi odrastejo veliko hitreje kot pri nas. Poroka namreč običajno nastopi zgodaj, zlasti za deklice – že pri 15, 16 letih, če ne gredo v srednjo šolo. Najti fanta, ki ne študira, pa pri dvajsetih še nima žene, je težko.

Slika 8: Otrok pase krave in ovce (vir: Nina Križanec).

V prostem času se otroci zabavajo s pohajkovanjem naokoli, žogajo se z improviziranimi žogami (sami jih spletejo iz različnih trav), imajo igre s kamenčki, radi imajo med dvema ognjema in skačejo gumitvist prek vrvi. Treba se je zavedati, da jih starši poskušajo kar najbolj porabiti doma (prinašanje vode, kuriva, kuhanje, pasejo koze in ovce), deklice pa imajo zmeraj (tudi v »prostem času«) na hrbtu kakega dojenčka, bratca ali sestrico.

Slika 9: Otroci prinašajo vodo (vir: Nina Križanec).

Edirisa s svojimi prostovoljci organizira različne aktivnosti, zato da bi ljudi spoznali z različnimi stvarmi in jih izobraževali na vse možne načine.

Aktivnosti so šola plavanja, saj veliko ljudi v vasi Bufuka ne zna plavati, zato jih tudi zelo veliko utone v jezeru Bunyonyi. Prostovoljci iz Edirise učijo plavati otroke, pa tudi odrasle. Vendar pa so velik problem kopalke, saj jih zelo primanjkuje. Imajo samo 8 kopalke (in še te so poslali ljudje) in ko se skupina šestnajstih otrok uči plavati, jih gre osem plavat, ostalih osem pa čaka in ko prvih osem konča, se za grmovjem preoblečejo ter dajo preostalim kopalke.

Slika 10: Prostovoljka uči otroka plavati (vir: www.edirisa.org).

Izdelovanje ročnih izdelkov in šiviljstvo je ena izmed aktivnosti, ki lahko postane vir dohodka po končanem šolanju. Te spretnosti jih seveda učijo prostovoljci ali pa tudi kdo od odraslih, ki to obvlada.

Slika 11: Mladenič se uči izdelovanja ročnih izdelkov in šivanja (vir: www.edirisa.org).

Slika 12: Edirisina knjižnica (vir: Nina Križanec).

Edirisa si z bralno značko prizadeva razviti bralno kulturo kot tudi opismeniti ljudi. V vasi imajo lepo šolsko knjižnico, podarila jim jo je pokojna ameriška organizacija Global Education Associates.

Z umetnostjo želijo otrokom pokazati, da je umetnost nekaj dobrega, zanimivega in da ni treba vedno kopirati. Kot pravi Miha Logar je problem ugandskega šolstva, da se neodvisno mišljenje in iskanje novih poti zatirata.

Edirisa spodbuja tudi taborništvo in uči različne veščine. Uvedli so sobotne tabore, ki sicer ne potekajo vsako soboto, so pa zelo zanimivi in otroci so jih lepo sprejeli.

Slika 13: Vodja tabornikov podeljuje priznanje mladim tabornikom (vir: www.edirisa.org).

Otroke pa kdaj peljejo tudi na izlete v bližnjo in daljno okolico, največkrat pa seveda do njihovega muzeja v mestu Kabale.

3.3.4 Zdravje

Otroci in nasploh ljudje v Afriki in še posebej v Ugandi, od koder smo lahko dobile podatke iz prve roke, nimajo možnosti, da bi kadar koli obiskali zdravnika. Bolezni pri otrocih so večinoma prehlad (tu je lahko zelo hladno), malarija, kožne bolezni, aids (še vedno, čeprav ga je Uganda zelo uspešno ukrotila), slaba prehranjenost zaradi preveč enolične hrane, dihalne bolezni in črvi v trebuhu. Večina Afričanov ni izobraženih in zato tudi svojega telesa ne poznajo tako dobro. Ob obisku Ugande najine mentorice se je izkazalo, da so »črvi v trebuhu« pravzaprav kruljenje zaradi lakote, vendar zaradi nepoznavanja lastnega telesa tega ne razumejo.

Do bolnišnice je iz Bufuke dve uri hoje, zdravila pa se da dobiti tudi v vasi. Velikokrat ljudje kar nekaj vzamejo, kar kajpak ni zdravo.

Slika 14: Slovenski študenti medicine pregledujejo otroka (vir: Nina Križanec).

Poleti 2005 so štirje slovenski študentje 6. letnika medicine šli v Ugando in v Edirisi ustanovili kliniko, v kateri so pomagali ljudem. Zbirali so sponzorska sredstva in uspelo jim je pridobiti več kot dva milijona tolarjev. Uspelo jim je zbrati tudi za približno dva milijona in pol tolarjev zdravil in medicinske opreme. Vse to so zložili v 12 škatel, težkih 250 kilogramov. Prebivalci Bufuke so bili nad kliniko navdušeni, saj so prihajali v velikem številu. Mladi zdravniki so dnevno pregledali povprečno

35 pacientov, vseh skupaj pa se je v času izvajanja klinike nabralo okrog 650. Najpogosteje so ljudje v kliniko prišli zaradi okužb dihal. Številne so bile tudi parazitne bolezni, predvsem malarija. Bodoči zdravniki so ogromno časa porabili za komunikacijo. Imeli so dva prevajalca: Bosca in Ivana, ki sta iz angleščine prevajala v rukigo – tamkajšnji jezik.

Slika 15: Študenti medicine slikajo pacientko, ki ima golšo (vir: Nina Križanec).

3.4 UNICEF

Edirisa je organizacija, ki deluje v Ugandi, neposredno v vasi Bufuka. UNICEF pa je organizacija, ki ima mrežo po vsem svetu. Zanimalo naju je, kako delujejo in kako pomagajo revnim otrokom po svetu.

Slika 16: Logotip UNICEF-a (vir: www.gvgusa.com).

Po telefonu sva se pogovarjali z uslužbencem UNICEF-a gospodom Blažem Habjanom, ki je odgovoril na najina vprašanja.

Koliko denarja za otroke približno letno zberete?

UNICEF: V letu 2004, za to leto imamo zadnje končne podatke, smo zbrali 1,6 milijona dolarjev.

Kolikšno je število vseh sponzorjev?

UNICEF: Imamo štiri generalne sponzorje za stroške, potem pa so sponzorji še za različne projekte, ki jih izvajamo. Teh pa je približno 30 na leto. To so povečini podjetja.

S kakšnimi programi pomagata otrokom?

UNICEF: V državah v razvoju jim pomagamo na več področjih, in sicer na področju prehrane in zdravja, vode in sanitarij, osnovnošolskega izobraževanja ter na področju zaščite v izrednih okoliščinah, kot so izkoriščanje otrok kot delovna sila,

trgovanje z otroki, spolne zlorabe in tako dalje. UNICEF sprejema srednjeročne prednostne naloge in v tem obdobju svoje delo usmerja k reševanju teh prioritet. Za obdobje 2006 in 2009 so to: skrb za preživetje in razvoj otrok v najzgodnejšem otroštvu – do 5 leta starosti (na primer da bi bili otroci cepljeni in pravilno hranjeni in da bi zdravo odraščali); zagotavljanje osnovnega izobraževanja vsem otrokom, s posebnim poudarkom na vključevanju deklic – tu poudarjamo enakost med spoloma. Prioritetne naloge so še boj proti virusu HIV in aidsu in zaščita otrok pred njegovimi posledicami (veliko je namreč sirot in okuženih otrok), zaščita posebej ogroženih in posebej ranljivih skupin otrok in pa zagovornišvo in razvoj partnerstev pri uresničevanju pravic otrok in otrokovih pravic.

Na kakšne načine lahko mi pomagamo otrokom?

UNICEF: Kot posamezniki lahko prispevamo denar za UNICEF-ove programe pomoči otrokom. Predvsem pa je pomembno, da smo aktivni pri zavzemanju za otrokove pravice in da smo zelo glasni, ko so pravice otrok ogrožene, ne le pravice naših otrok, temveč tudi pravice otrok drugje po svetu. Mediji nam pri tem lahko močno pomagajo.

Koliko ambasadorjev imate?

UNICEF: Imamo sedem nacionalnih ambasadorjev, gospa Milena Zupančič pa je tudi regionalna ambasadorka za zahodni Balkan. Ambasadorji zagovarjajo pravice otrok, s svojim imenom (glede na to, da so to znane osebe) spodbujajo ljudi pri kampanjah, gredo na območja, kjer UNICEF izvaja svojo pomoč. Tam se seznanjajo s položajem otrok, z oblikami UNICEF-ove pomoči in tako tudi preverjajo, ali je bil denar, ki smo ga zbrali, uporabljen tako, kot smo obljubljali. Vse te izkušnje, kot medijske osebnosti, navajene nastopov v medijih, uspešno predstavijo doma darovalcem in širši javnosti.

Kje dobivate informacije, za katere kraje je potrebna pomoč?

UNICEF: V državah v razvoju imamo 150 uradov, ki zbirajo podatke, sledijo informacijam, jih analizirajo in predvidevajo krize. Ti uradi potem podatke posredujejo naprej. Imamo pa tudi 37 nacionalnih odborov (mi smo eden izmed njih), ki delujemo v razvitih državah in zbiramo denar za pomoč, ki jo izvajajo UNICEF-ovi uradi.

Ali so sodelavci v vaših ustanovah prostovoljci ali so zaposleni?

UNICEF: Na sekretariatu UNICEF-a Slovenija je 11 zaposlenih, vsi ostali, ki kakor koli predstavljajo UNICEF v Sloveniji

(ambasadorji, predsednica, člani upravnega odbora in drugih organov), pa so prostovoljci.

Ali na območja, kjer je potrebna pomoč, pošljete tudi svoje zaposlene?

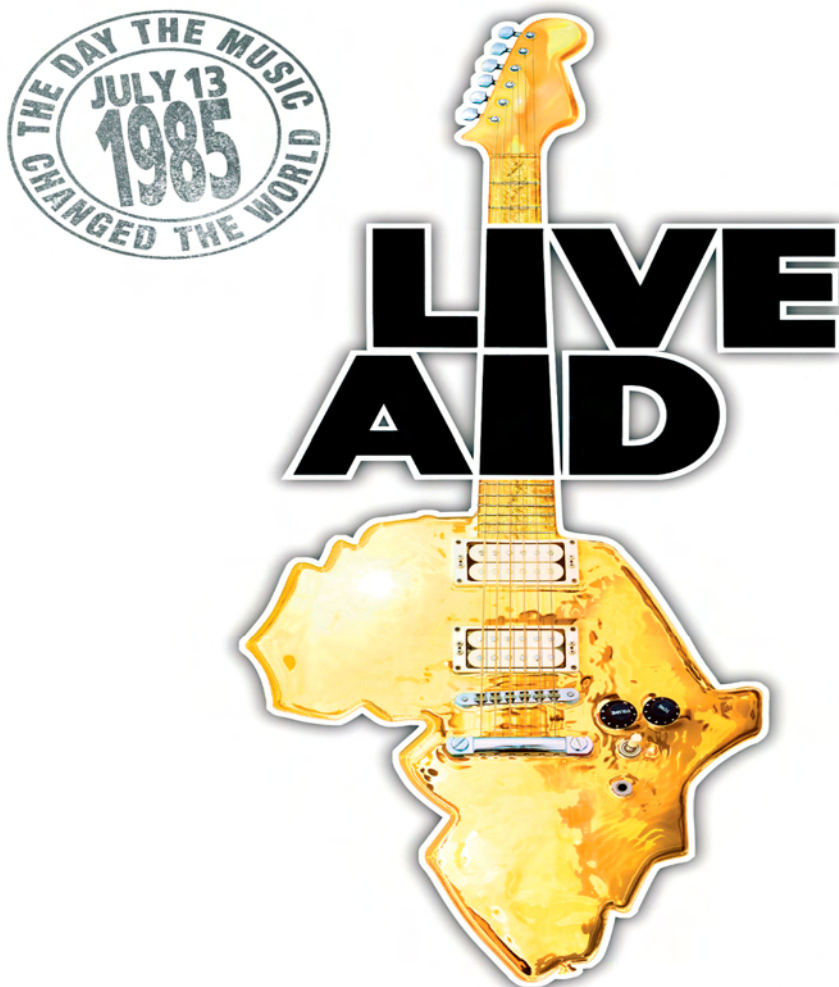
UNICEF: Večinoma ne, če pa bi okoliščine (na primer v izrednih razmerah) to zahtevale, pa bi jih lahko.

Ali gre ves denar, ki ga dobite od donatorjev, neposredno pomoči potrebnim? Ali denar res pride v prave roke?

UNICEF: Od prostovoljnih prispevkov običajno odštujemo stroške njihovega zbiranja in potem ves denar pošljemo UNICEF-u. UNICEF od teh sredstev v povprečju letno porabi 6 odstotkov za administracijo, vse ostalo pa je namenjeno programom za otroke. Vsekakor velika večina teh sredstev pride v prave roke. Manj kot pol odstotka vseh sredstev se izgubi (potekel rok trajanja, uničeno pri transportu in tako dalje).

3.5 Live 8 & Live Aid

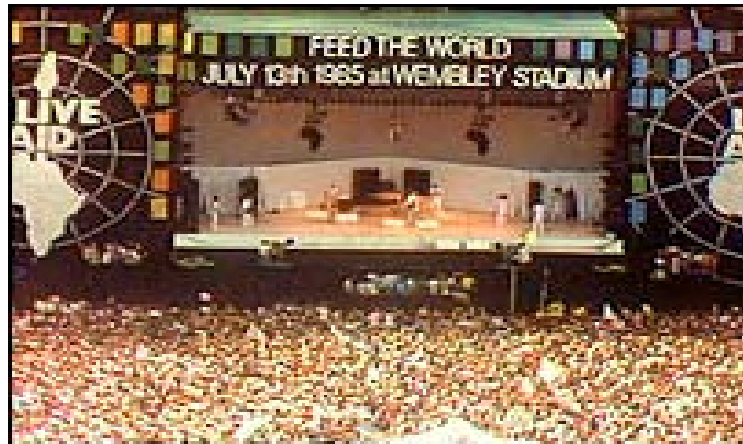
Dan, ko je svet postal eno, dan, ko se bogati spomnijo revnih in še in še bi lahko naštevali. Pa vendar vemo, da je govora o dobrodelnih koncertih, ki so se odvijali vse od Londona pa tja do Tokia. Ti koncerti so bili julija 2005, na njih pa so nastopali glasbeniki vseh vrst, ras, od rokerjev do raperjev. S temi koncerti so hoteli opozoriti na revščino v Afriki. Tak koncert se je prvič odvil leta 1985, organiziral ga je Bob Geldof z namenom zbrati denar za revščino v Afriki. Takrat pred 20 leti se je tak koncert imenoval Live Aid, potekal pa je v Philadelphii in v Londonu. Kot zanimivost je vredno omeniti, da je edini glasbenik, ki je nastopal na obeh koncertih (v Philadelphii in Londonu – oba koncerta sta bila namreč na isti dan) Phil Collins. Zanimivo pa je tudi, da so na koncertih Live aid in Live 8 nastopale tudi skupine, ki so se že razšle in so se v ta namen, da bi pomagale, ponovno združile. Bob Geldof je naredil s tem, da je organiziral ta koncert, to, kar mnogi politiki še dandanes ne zmorejo: zelo je pomagal ljudem v Afriki, saj je ves denar, ki je bil zbran na koncertih, šel direktno v Afriko. Zaradi tega ga je angleška kraljica povišala v plemiča in mu dodelila naziv »sir«, tako da se sedaj imenuje Sir Bob Geldof.

Slika 17: Zaščitni znak koncertov Live Aid (vir: www.wsm-us.com).

3.5.1 Live Aid

Kot omenjeno, sta se koncerta Live Aid odvijala leta 1985, in sicer 13. julija v Londonu na stadionu Wembley in v Philadelphii na stadionu JFK. Koncert v Londonu si je prišlo ogledat kar 72.000 ljudi, medtem ko je na koncert v Philadelphii prišlo kar 90.000 ljudi. Koncert si je ogledalo tudi 1.5 milijarde gledalcev v stotih državah, saj so ga prenašali preko televizije.

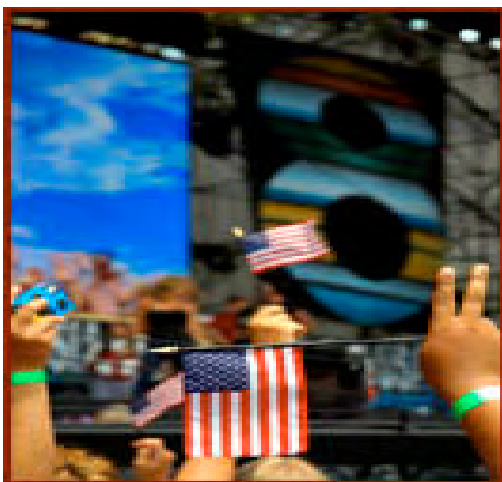

Slika 18: Koncert Bend Aid (1985) v Londonu (vir: newsimag.bbc.co.uk).

Uspeh tega koncerta je Geldofa spodbudil, da je organiziral še en projekt. Irski in britanski glasbeniki so se povezali v Bend Aid in zapeli pesem »Do they know it's Christmas?« z namenom, da bi jim pomagali v zimi. Kot pa že naslov pove, so se vprašali, ali v Afriki sploh vedo, da je božič.

3.5.2 Live 8

Serijski koncerti Live 8 se je začela 2. julija 2005, in sicer v Makuhari Messe na Japonskem. Naslednji koncerti so se dogajali še v Philadelphii, Londonu, Berlinu, Rimu, Parizu in Barriju (to je blizu Toronta). S temi koncerti so želeli opozoriti politike glavnih osmih držav (G8), ki so imeli zasedanje na Škotskem.

Slika 19: Koncert Bend 8 (2005) v Philadelphii (vir: dragonballyee.com).

3.5.3 G8

Osem velikih, skupina osmih ... Vse te besede označujejo G8, to so seveda politiki oziroma se tako imenuje zbor politikov, ki se vsako leto zberejo v drugem mestu. Osem velikih sestavljajo naslednje države: Kanada, Francija, Nemčija, Italija, Japonska, Velika Britanija, Združene države Amerike in Rusija. Na teh sestankih se pogovarjajo o raznih političnih, gospodarskih, ekonomskih in podobnih zadevah. Bob Geldof in glasbeniki so hoteli s temi koncerti opozoriti politike, da bi videli, kako trpijo ljudje v Afriki.

3.5.4 Bob Geldof

*Slika 20: Bob Geldof
(vir: www.msnbc.msn.com).*

Bob Geldof, rojen v Dublinu na Irskem, je naredil že zelo veliko dobrega za svet, največ pa seveda s tem, da je organiziral dobrodelne koncerte. Bob Geldof je bil pevec v skupini The Boomtown Rats, ki je delovala od poznih sedemdesetih do poznih osemdesetih. Napisal in produciral pa je tudi Bend Aidovo pesem »Do they know it's christmas time?«

4 Raziskovalni del

4.1 Potek in metode dela

Najino raziskovalno delo je potekalo tako, da sva izbrskali čim več podatkov, ki se nanašajo na najino temo. Nato sva za sošolce postavili nekaj vprašanj in jih zapisali na anketne liste. Anketo sva izvedli januarja na Osnovni šoli Ljubečna, anketirali sva 70 učencev, od tega je bilo 34 fantov in 36 deklet.

4.2 Anketa

Sva učenci 9.a razreda in delava raziskovalno nalogo na temo življenja afriških otrok.

Prosili bi te, če lahko odgovoriš na teh nekaj vprašanj in nama pomagaš ugotoviti, kaj si o tem misliš ti.

Razred: 7./9letke

8./9letke

9./9letke

Spol: Ž M

1. Ali si seznanjen z razmerami otrok v državah v razvoju?

- a) Da
- b) Ne

2. Ali se že kdaj daroval/a denar za dobrodelne namene?

- a) Ne vem, kaj so dobrodelni nameni.
- b) Da, že velikokrat.
- c) Včasih.
- d) Ne, nikoli.

3. Ali poznaš kakšno dobrodelno ustanovo?

- a) Da (veliko).

- b) Da (malo).
- c) Ne, nobene.

Če si odgovoril z da, napiši katero:

4. Predstavljaš si, da si v koži otrok, ki imajo samo eno obleko, nimajo hrane in pitne vode, nimajo možnosti šolanja ter zdravstvene oskrbe. Kaj bi naredil?

5. Ali doma kdaj razpravljate o otrocih po svetu, ki nimajo veliko obleke, nimajo hrane in pitne vode, nimajo možnosti šolanja ter zdravstvene oskrbe?

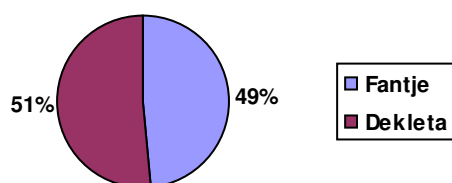
- a) Da, velikokrat.
- b) Včasih.
- c) Ne, nikoli.

Hvala za sodelovanje!
Anja Majger & Janja Stvarnik

4.2.1 Predstavitev ankete

Našo šolo obiskuje 389 otrok, od tega je 128 otrok predmetne stopnje (7. do 9. razred), anketirali sva 34 fantov in 36 deklet iz različnih razredov predmetne stopnje. Kakšni so bili njihovi odgovori, lahko zasledite na naslednjih straneh.

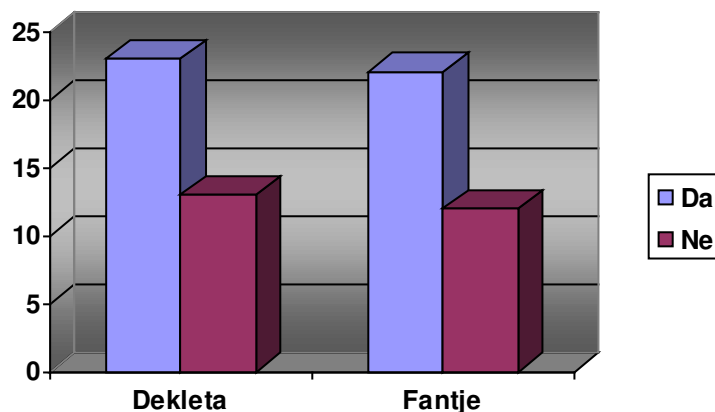
(Opomba: Podatki pri vprašanjih niso izraženi v odstotkih, ampak po številu odgovorov.)

Graf 1: Število sodelujočih osnovnošolcev, izraženo v odstotkih.

1. Ali si seznanjen z razmerami otrok v državah v razvoju?

- a.) Da
- b.) Ne

Graf 2: 45 učencev od 70 je seznanjenih z razmerami otrok v državah v razvoju.

23 deklet je odgovorilo z da, 13 deklet pa pravi, da niso seznanjene z razmerami otrok v državah v razvoju. 22 fantov je seznanjenih, 12 pa ne.

Odgovori so bili kar pričakovani, vendar glede na to, koliko so te stvari omenjene v medijih (televizija, splet ...), sva presenečeni, da kar 25 otrok, od 70 vprašanih, odgovori, da niso seznanjeni z razmerami otrok v državah v razvoju. Iz tega

sva razbrali, da pa vseeno na naši šoli ni dosti prireditev, učnih ur ali česa podobnega, kjer bi lahko otroci izvedeli kaj več.

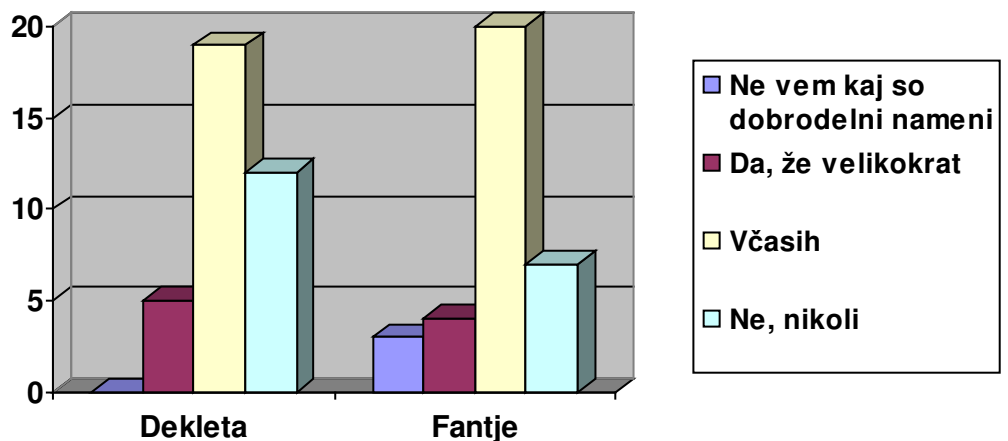
2. Ali si že kdaj daroval/a denar za dobrodelne namene?

a.) Ne vem, kaj so dobrodelni nameni.

b.) Da, že velikokrat.

c.) Včasih.

d.) Ne, nikoli.

Graf 3: 39 učencev od 70 včasih daruje v dobrodelne namene.

Vsa dekleta vedo, kaj so dobrodelni nameni, 5 jih je že velikokrat darovalo, 19 včasih in 12 nikoli. 3 fantje ne vedo, kaj so dobrodelni nameni, 4 so že velikokrat darovali, 20 jih daruje včasih, 7 pa nikoli.

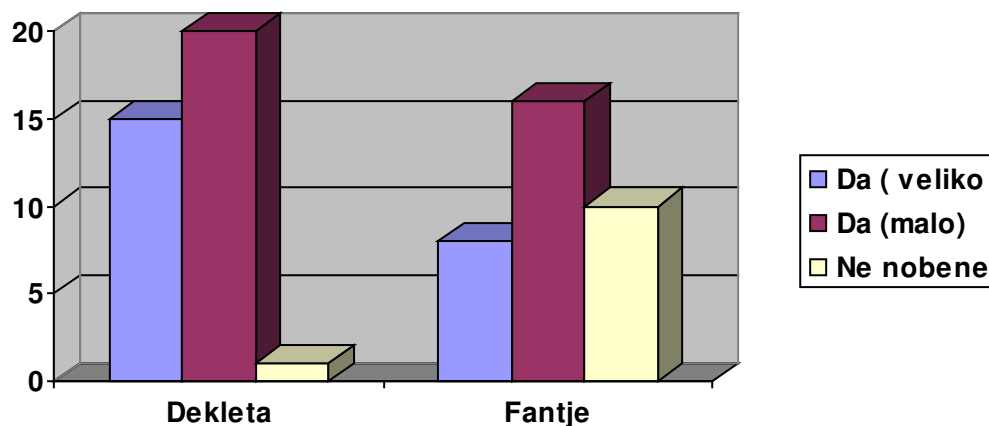
Tudi pri tem vprašanju so bili takšni odgovori kar pričakovani, vendar naju zelo preseneča, da kar trije fantje ne vedo, kaj so dobrodelni nameni, veseli naju, da zelo veliko, tako fantov kot punc, včasih daruje za dobrodelne namene.

3. Ali poznaš kakšno dobrodelno ustanovo?

a.) Da (veliko).

b.) Da (malo).

c.) Ne, nobene.

Graf 4: 23 učencev od 70 pozna veliko dobrodelnih ustanov.

15 deklet pravi, da pozna veliko dobrodelnih ustanov, 20 malo, 1 pa ne pozna nobene. 8 fantov pozna veliko dobrodelnih ustanov, 16 jih pozna malo, 10 fantov pa ne pozna nobene dobrodelne ustanove.

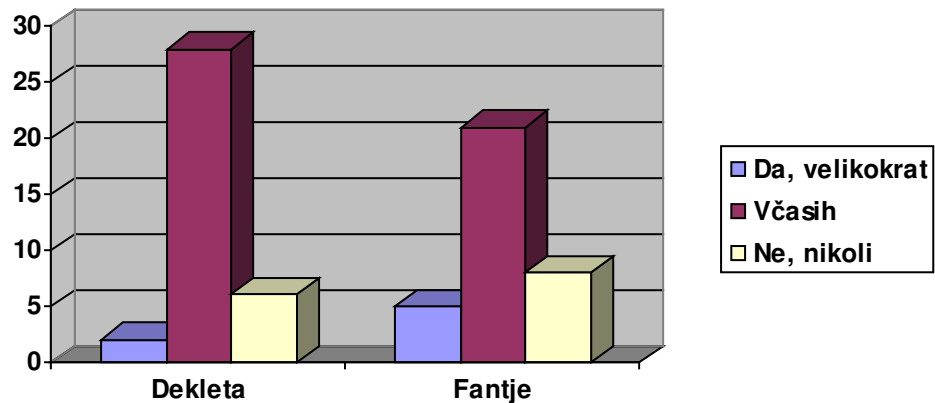
Iz podatkov je razvidno, da dekleta bolj poznajo dobrodelne ustanove. Vsem pa so najbolj znane ustanove, kot so UNICEF, Karitas, Rdeči križ.

4. Predstavljaš si, da si v koži otrok, ki imajo samo eno obleko, nimajo hrane in pitne vode, nimajo možnosti šolanja ter zdravstvene oskrbe. Kaj bi naredil?

Najpogostejši odgovor pri fantih je bil: ne vem, kar naju je zelo razočaralo, saj nama to pove, da si veliko otrok tega sploh ne zna predstavljati. To pomeni, da se sploh ne zavedajo, v kakšnem ugodju živijo. Dekleta pa so največkrat odgovorila, da ne bi naredila nič, ker ne bi imela možnosti za to. Pri takšnih odgovorih vidimo različnost razmišljanja med fanti in dekleti.

5. Ali doma kdaj razpravljate o otrocih po svetu, ki nimajo veliko obleke, nimajo hrane in pitne vode, nimajo možnosti šolanja ter zdravstvene oskrbe?

- a.) Da, velikokrat.
- b.) Včasih.
- c.) Ne, nikoli.

Graf 5: Pri večini družin najinih sošolcev se včasih pogovarjajo o življenju otrok v deželah tretjega sveta.

2 dekleti sta odgovorili, da se doma veliko pogovarjajo o tej temi, pri 28 se včasih, pri 6 dekletih pa se o tem doma nikoli ne pogovarjajo. 5 fantov živi v družinah, kjer veliko razglablja o tem, pri 21 fantih se o tem pogovarjajo včasih, pri 8 pa nikoli.

Glede na odgovore lahko vidimo, da se starši z otroki včasih pogovarjajo o tej temi, žalostno pa je, da jih 14 izmed 70 doma nikoli ne razglablja o tej temi, pri 7 pa je to na srečo pri njih doma tema pogovora kar velikokrat.

4.2.2 Povzetek ankete

S to anketo sva želeli ugotoviti, kako so otroci na naši šoli seznanjeni s stvarmi, ki se odvijajo daleč, a obenem blizu nas. Nekateri odgovori so naju presenetili, tako negativno kot tudi pozitivno. Najbolj negativno naju je presenetilo dejstvo, da 25 otrok od 70 (35 %) ni seznanjenih s težavami, ki jih imajo ljudje v državah v razvoju. Prav tako je žalostno, da trije fantje sploh ne vedo, kaj so dobrodelni nameni. Pomislili sva celo, da so se pri reševanju anketnega lista norčevali. Pozitivno je to, da se pri 7 učencih doma veliko pogovarjajo o tej temi, pri 49 učencih pa vsaj včasih.

Upava, da bova s predstavitvijo te raziskovalne naloge na naši šoli svoje sošolce veliko naučili in jima povedali, da se da pomagati, čeprav smo otroci.

5 Zaključek

V najini raziskovalni nalogi sva poskušali ugotoviti, kako živijo otroci v deželah tretjega sveta, še posebej v Afriki. Glede na to, da je bil najin ustni vir Slovenec Miha Logar, ki živi v Ugandi, in da je tudi najina mentorica bila tam, sva imeli največ podatkov ravno za to državo. Ne moreva posploševati in trditi, da je v vsej Afriki točno tako. Zavedava se, da je ponekod tudi dosti slabše, če samo pomislimo na Darfur, kjer se ljudje ne morejo boriti za izobraževanje in delo, saj se morajo boriti za golo preživetje.

Na začetku raziskovalne naloge sva si zastavili hipoteze.

1. hipoteza: *Večina otrok v državah v razvoju nima možnosti priti do pitne vode, zdravniške oskrbe, ustreznega bivališča, osnovne izobrazbe ...*

Ugotovili sva, da je pridobitev osnovne izobrazbe resnična težava, saj starši otrokom težko priskrbijo zvezke in pisala. Osnovno šolanje je v Ugandi sicer brezplačno, je pa potrebno imeti uniformo. Na tem področju veliko pomaga Edirisa, ki uvaja tudi nove, bolj evropske načine učenja, vendar pa povsod ni tako. Povečini so prepuščeni sami sebi.

Tudi do zdravniške oskrbe je težko priti, saj je ponavadi do zdravnika dolga pot. Zato večkrat vzamejo zdravila, ki jih dobijo na vasi. Jemanje zdravil brez zdravnikovega navodila je tvegano. Izvedeli sva tudi, da v Ugandi ljudje povprečno umrejo, ko so stari 40 let.

Bivališča so različna. V Ugandi na vasi imajo hiše, grajene iz lesa in kravjakov, zmešanih z neko snovjo. Hiše so majhne in otroci seveda nimajo svoje sobe. V hiši sta denimo dva prostora, otrok pa je veliko. Pomembno pa je seveda, da je vsaj to, kar imajo, kolikor toliko čisto.

Oskrba s pitno vodo predstavlja velik problem. Vodo nosijo večinoma otroci iz vodnjakov, rek ali v primeru vasi Bufuka iz jezera. Ta voda je čista, tako da jo lahko pijejo.

Za prvo hipotezo lahko rečeva, da ne da nimajo možnosti, pač pa imajo manjše možnosti in da težje pridobijo osnovno izobrazbo, da težje pridejo do zdravniške oskrbe in do pitne vode.

2. hipoteza: *Veliko otrok v državah v razvoju so osiroteli, ker so starši umrli zaradi bolezni in nemožnosti priti do zdravstvene oskrbe.*

Ta hipoteza vsekakor drži. Veliko otrok je sirot in ko jim umrejo starši, gredo živet k babici, teti ali najbližjemu sorodniku. Veliko ljudi, predvsem moških, je podleglo aidsu. V Ugandi, v vasi Bufuka na primer, je zelo malo moških, saj so pomrli zaradi te bolezni.

3. hipoteza: *Veliko otrok v državah v razvoju izkoriščajo starši kot poceni delovno silo.*

Miha Logar nama je povedal, da imajo otroci malo prostega časa, saj je na njihovih plečih, da družino preskrbijo z vodo, dračjem za kurjenje ognja za kuho, poleg tega pa skrbijo tudi za mlajše brate in sestre. Najina mentorica nama je povedala, da matere večinoma delajo na poljih, da zaslužijo nekaj denarja, moški pa so večinoma v vaški gostilni. To se nama zdi grozno, saj očetje tako zapravljajo denar, ki ga matere zaslužijo, otroci pa so prepuščeni sami sebi. Hitro morajo odrasti in skrbeti ne samo zase, pač pa še za mlajše brate in sestre. Na žalost je ta hipoteza potrjena.

4. hipoteza: *Ambasadorji, ki pomagajo otrokom, ki so pomoči potrebni, so večinoma zvezdniki, ki pa so obenem tudi donatorji.*

Ambasadorka UNICEF-a je dobro znana gospa Milena Zupančič, ki s svojim delom pomaga, da gre denar v prave roke in seznanja javnost z razmerami območij, ki jih obišče. Zvezdniki so s svojimi nastopi zbrali denar za afriške otroke, če omeniva Live Aid in Live 8. Zbrali so ogromno denarja, ki je šel neposredno v Afriko. Najina hipoteza je delno potrjena, nekateri zvezdniki so obenem tudi donatorji, ugotovili pa sva, da največkrat kaj naredijo, kot na primer priredijo koncert in pridobljen denar nato darujejo. Manj podatkov je bilo o tem, da bi zvezdniki denar neposredno darovali.

5. hipoteza: *Vsaj polovica otrok na naši šoli je seznanjenih z dejstvi, kakšne so razmere v kritičnih predelih Afrike ter povsod po svetu, kjer prevladujeta revščina in lakota.*

Ta hipoteza je potrjena, saj več kot polovica otrok (približno 64 odstotkov) na naši šoli ve, da so v določenih predelih Afrike razmere kritične. Razočaral naju je podatek, da trije fantje niso vedeli, kaj so dobrodelni nameni. Veseli pa naju, da jih je kar nekaj že darovalo in da se doma pogovarjajo o tem, redki sicer velikokrat, je pa kar nekaj takih, ki se o tem pogovarjajo včasih. Meniva, da bi moralo biti na šoli več prireditev, predavanj in različnih dejavnosti, da bi se s tem problemom večkrat srečali. Če bi bili o tem bolj osveščeni, bi lažje

pomagali, prav tako pa bi bolj znali ceniti življenje, ki ga živimo.

Delo pri tej raziskovalni nalogi nama je prineslo kar nekaj novega znanja o tem, kako živijo otroci v revnih predelih sveta, še posebej veliko pa sva izvedeli o življenju otrok v afriški državi Uganda. Nekatere stvari, ki so za nas samoumevne, oni niti ne poznajo. Nosijo eno obleko, nimajo računalnikov in telefonov, srečni so, če lahko naredijo osnovno šolo. Misliva, da se mi kar prevečkrat pritožujemo čez določene stvari. Morali bi pomisliti, kako živijo oni in kako nimajo skoraj ničesar. Ta naloga naju je vzpodbudila, da bova tudi v prihodnje spremljali razmere otrok v revnih deželah in pomagali, kolikor bova le lahko.

6 Viri in literatura

Elektronski viri

www.edirisa.org

www.unicef.si

en.wikipedis.org/wiki/live_aid

en.wikipedis.org/wiki/live_8

en.wikipedis.org/wiki/G8

www.oblikovanje/uganda2005

Ustni viri

Nina Križanec

Miha Logar (komunikacija je potekala po elektronski pošti
miha@ edirisa.org)

Blaž Habjan (UNICEF)

Pisni viri

Revije

Nadja. (2005). Štirje dohtarji v Ugandi. Študentska
univerzitetna revija Spekter, 11 (3), 38–39.

Nina Križanec. (2005). Na obisk v Ugando. Horizont, 043
(september), 68–71.

7 Zahvala

Zahvaljujeva se najini mentorici gospe Nini Križanec, ki nama je posredovala ogromno podatkov, saj je sama obiskala Ugando in ve o tem zelo veliko stvari. Zahvaljujeva se tudi gospodu Blažu Habjanu iz UNICEF-a, ker si je vzel čas, da sva lahko z njim opravili intervju; s tem sva izvedeli ogromno novega. Seveda pa gre zelo zelo veliko tudi zahvala Mihi Logarju, ki nama je preko elektronske pošte poslal zelo veliko podatkov o življenju v vasici Bufuka v Ugandi.